

INSPECȚIA MUNCII INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ IAȘI

Informații utile

Care sunt substanțele cancerigene?

Cancerigen înseamnă o substanță sau un amestec de substanțe care provoacă cancer sau care crește incidența acestuia.

Categoria de agenți cancerigeni dovediți (1A conform CLP): benzenul, azbestul, anhidrida arsenioasă, benzidina, trioxidul de crom, clorura de vinil, nichelul (compuși), gudronul, pulberea de lemn de esență tare etc.

Categoria de agenți cancerigeni suspectați (categoria 1B conform CLP): fibra de sticlă, oxidul de etilenă, acrilamida, acrilonitrilul, benzopirenul, hidrazina, diazometanul, beriliul, bicromații, cadmiul (compuși), sulfatul de etil ș.a.

Există și substanțe pentru care relația dintre expunerea la acestea și dezvoltarea cancerului este încă neclară (categoria 2 conform CLP).

Tipuri de cancer profesionale

Agenți cancerigeni pot provoca diferite tipuri de cancer. De exemplu, cancer ale tractului digestiv, cum ar fi cancerul de stomac sau cancerul de colon, pot fi cauzate și de azbest și de plumb, pentru a numi doar două.

Cancerul pulmonar este cel mai frecvent cauzat de dioxidul de siliciu, crom, azbest sau gaze diesel.

Cancerle profesionale recunoscute de legislația națională sunt stipulate în anexa 22 a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006 aprobate prin HG nr. 1.425/2006 modif.

Activități economice în care se folosesc substanțe cancerigene: agricultură, industria extractivă, coafor, laboratoare de cercetare, construcții, gaz, șantiere navale, industria petrolieră, petrochimie, tratamente ale metalelor, transporturi feroviare, imprimerii, transporturi aeriene, industria ceramică, industria textilă, industria materialelor plastice, activități care utilizează fibrele minerale și artificiale, sectorul sanitar, industria lemnului, industria de parfumuri, industria de pielărie, industria sticlei, industria cauciucului etc.

Măsuri de prevenire și conștientizare

Legislația de securitate și sănătate în muncă stabilește o serie de dispoziții concrete specifice agenților chimici cancerigeni în H.G. nr. 1093/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă.

Substanțele și amestecurile cancerigene cărora li se aplică HG 1093/2006 sunt, în primul rând, cele care îndeplinesc criteriile de clasificare ca agent cancerigen de categoriile 1A și 1B, criterii prevăzute în anexa I la Regulamentului CLP.

În principiu, riscurile pentru siguranța și sănătatea lucrătorilor trebuie eliminate sau reduse la minimum.

ATENȚIE!

- *La comercializare pe eticheta lor apare o pictogramă cu o siluetă umană și cuvântul Pericol.*
- *Substanțe cancerigene, în general, sunt clasificate armonizat. Substanțele care au clasificare armonizată se găsesc în anexa VI la Regulamentul CLP.*
- *Verificarea clasificării se face pe baza numerelor CAS și CE (un fel de CNP-uri ale substanțelor) care se găsesc pe eticheta sau în fișa cu date de securitate a substanței sau amestecului.*
- *Substanțele cancerigene care nu au clasificare armonizată și amestecurile care conțin substanțe cancerigene peste anumite concentrații se autoclasifică de către producători și importatori înainte de a le pune pe piață, conform criteriilor din anexa I la Regulamentul CLP. Exemple: lucrări care implică expunerea funingine, gudron de cărbune sau smoală de ulei, pulberi de lemn de esență tare.*
- *Expunerile anormale înseamnă depășirea VLE sau utilizarea unor substanțe pentru care există interdicții. Acestea și VLE sunt stabilite în anexele la HG 1218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici.*
- *Fișe privind serviciile medicale profilactice detaliate în funcție de expunerea profesională care conțin examenele clinice, de laborator și paraclinice precum și contraindicațiile medicale specifice multor agenți cancerigeni sunt prevăzute în anexa 1 la H.G.355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor modif. sunt: **Lista nominală și dosarul medical trebuie păstrate cel puțin 40 de ani de la încetarea expunerii.***

Prevenirea

1. Angajatorii trebuie să identifice și să evalueze riscurile pentru lucrători asociați cu expunerea la agenți cancerigeni și trebuie să prevină expunerea lor atunci când riscurile apar.

Evaluarea riscurilor și măsurile de prevenire și protecție care se pun în practică trebuie să țină cont de persoanele vulnerabile existente în companie: tineri, femei gravide sau care alăptează, lucrători cu afecțiuni cronice pentru care există contraindicații medicale etc.

2. Dacă este posibil, substanța cancerigenă trebuie înlocuită cu o alternativă mai puțin periculoasă.

3. În caz contrar, agenții cancerigeni, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, trebuie să fie fabricați și utilizați într-un sistem închis pentru a preveni expunerea lucrătorilor.

4. În cazul în care acest lucru nu este posibil, expunerea lucrătorilor trebuie să fie redusă cât mai mult posibil printr-o serie de măsuri, cum ar fi:

- limitarea cantităților de agenți cancerigeni manipulați la locul de muncă,
- limitarea numărului de lucrători expuși sau susceptibili a fi expuși,
- evacuarea agenților cancerigeni de la sursă prin ventilație locală sau generală,
- măsurarea concentrațiilor de agenți cancerigeni din aer pentru detectarea precoce a expunerilor anormale,
- etichetarea clară și lizibilă a ambalajelor și a instalațiilor care conțin agenți cancerigeni,
- aplicarea unor proceduri și a unor metode de muncă adecvate,
- aplicarea de măsuri igienico-sanitare,
- delimitarea și semnalizarea corespunzătoare a zonelor de risc,
- montarea de dispozitive pentru situații de urgență,
- depozitarea, manipularea și transportul agenților cancerigeni și a deșeurilor în recipiente etanșe și etichetate clar ș.a.

5. Angajatorii trebuie să țină la zi o listă nominală a lucrătorilor implicați în activitățile pentru care rezultatele evaluării de risc evidențiază un risc pentru sănătatea sau securitatea lor, cu precizarea expunerii la care ei au fost supuși.

În general, expunerile semnificative au loc și cu ocazia activităților de întreținere și reparații care se desfășoară ocazional. Prin urmare, lista nominală trebuie să cuprindă și aceste activități care pot dura o oră, o lună etc.

Măsuri de igienă și protecție personală

6. Angajatorul este obligat ca, pentru orice activitate în care există risc de contaminare cu agenți cancerigeni, să ia măsuri adecvate pentru a se asigura că lucrătorii nu mănâncă, nu beau și nu fumează în zonele de lucru în care există riscul contaminării cu substanțe cancerigene.

7. Angajatorul este obligat să le pună la dispoziție grupuri sanitare și dușuri suficiente.

8. Pentru unele activități (de ex. curățenia, întreținerea) este posibilă și previzibilă o creștere sensibilă a expunerii. Conform acestei ipoteze și plecând de la premisa că toate măsurile tehnice și de protecție colectivă au fost deja luate, este obligatoriu ca lucrătorii care desfășoară astfel de activități să dispună de echipament individual de protecție (EIP) adaptat riscurilor și să poarte corect acest echipament atât timp cât expunerea persistă.

9. Angajatorul este cel care pune la dispoziția lucrătorilor acest echipament, în mod gratuit, asigură întreținerea lui și supraveghează modul în care este utilizat.

10. Echipamentului individual de protecție (EIP) trebuie depozitat separat de îmbrăcămintea de stradă în locuri special amenajate.

11. Echipamentului individual de protecție (EIP) verificat și curățat dacă este posibil înainte și obligatoriu după fiecare utilizare.

12. EIP cu deficiențe trebuie reparat sau înlocuit înainte de următoarea utilizare. În unitățile în care există potențiale surse cancerigene, se dotează cu EIP adecvat întregul personal precum și delegații, subcontractanții, practicanții etc.

Instruire

13. Angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru ca fiecare lucrător să fie instruit suficient și adecvat, în special sub formă de informații și instrucțiuni despre:

- riscurile potențiale pentru sănătate, inclusiv riscurile adiționale cauzate de consumul de tutun, alcool și alte substanțe,
- măsurile luate pentru prevenirea expunerii,
- regulile de igienă impuse,
- purtarea și utilizarea EIP,
- procedurile care trebuie aplicate în cazul apariției unor incidente,
- procedurile prevenirea incidentelor,
- etichetarea ambalajelor și a instalațiilor care conțin agenți cancerigeni, informațiile care îl privesc personal,
- informațiile colective anonime despre rezultatul examenelor medicale.

Documente

Dacă rezultatele evaluării pun în evidență un risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, angajatorul trebuie să pună la dispoziția inspectoratului teritorial de muncă și/sau a autorității de sănătate publică teritoriale, la cererea acestora, informații complete privind:

- activitățile și motivele pentru care utilizează agenți cancerigeni,
- cantitățile din substanțele fabricate sau utilizate care conțin agenți cancerigeni, numărul lucrătorilor expuși,
- măsurile de prevenire luate,
- tipul echipamentului de protecție utilizat, natura și gradul expunerii,
- cazurile de înlocuire a agenților cancerigeni,
- lista nominală actualizată a lucrătorilor implicați în activitățile pentru care rezultatele evaluării de risc evidențiază un risc pentru sănătatea sau securitatea lor, cu precizarea expunerii la care ei au fost supuși,
- examenele medicale efectuate etc.

Acestea aspectele vor fi verificate de inspectorii de muncă în controalele ce vor demara în luna martie. Se recomandă angajatorilor să revadă măsurile pe care le aplică pentru reducerea expunerii lucrătorilor la substanțe cancerigene.

Demersul instituție noastre susține sloganul Zilei mondiale de luptă împotriva cancerului de anul acesta:

Să învingem cancerul mai curând! (Let's beat cancer sooner!).

România a adoptat Ziua luptei împotriva cancerului prin Legea nr. 274/2015.

Iași, 04 februarie 2017

Andrei George ALBULESCU

Inspector șef

Inspectoratul Teritorial de Muncă Iași

George Daniel TANASIEVICI

Inspector șef adj.

Securitate și Sănătate în Muncă